

Echte keuzes in maakbaar Nederland

Eindrapport Atelier ZZ

4 december 2014

Onbegrijpelijk voor de buitenlandse deelnemers aan Hitte in de delta: laat Nederland de nationale planning los?

Bij de manifestatie van Architectuur Lokaal nam Hermen Borst, namens het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het rapport 'Zwarte Zwanen, ontwerp in het Omgevingsbeleid' in ontvangst uit handen van Carel de Reus, voorzitter van Atelier ZZ.

Instrumenten

Onder leiding van prof. dr. Wouter Vanstiphout ontwikkelde Atelier ZZ concrete instrumenten in het kader van de Omgevingswet om werkelijke democratische keuzes te maken voor de ruimtelijke inrichting van Nederland. Die moeten in de toekomst op decentraal niveau worden gemaakt. Henk Ovink onderschreef dat de voorgestelde inzet van ontwerp daarbij niet vrijblijvend kan zijn: "Je kunt een fantastisch ontwerpproces organiseren, maar op het moment dat het niet gekoppeld is aan besluitvorming en geld ben je verloren."

Debat

Aan de hand van het rapport van Atelier ZZ debatteerden de wethouders **Frans Veltman** (gemeente Friese Meren) en **Jan Vente** (gemeente Bergambacht) met hoogleraar **Wouter Vanstiphout**, architect **Nanne de Ru**, advocate **Paula Kemp** en architectuurhistorica **Michelle Provoost** over de

veranderingen in maakbaar Nederland. Het rijk decentraliseert ruimtelijke opgaven naar de lokale overheid, die tegelijk vorm moet geven aan participatie. Blijft Nederland polderen, of worden er met de nieuwe Omgevingswet in de hand, straks échte keuzes gemaakt?

Film

De discussie volgde op de film [Dilemma's in het veen](#) die Victor Vroegindewij maakte naar aanleiding van het ontwerpend onderzoek dat vier jonge architecten hebben verricht in het Friese Veenweidegebied. Atelier ZZ stelt twee concrete instrumenten voor waaraan decentralisatie en participatie ten grondslag liggen. Het gaat erom, de belangen van álle betrokkenen – burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen – van begin af aan gelijke kansen te bieden bij de besluitvorming over ruimtelijke vraagstukken. Ontwerpers kunnen de belangen in kaart brengen en deze uitwerken in verschillende scenario's. Zo kan de lokale overheid werkelijke democratische keuzes maken.

Rapport

Het rapport *Zwarte Zwanen, ontwerp in het Omgevingsbeleid* van Atelier ZZ bestaat uit drie delen:

1. [Essay Lenny Vulperhorst 2014](#), 'Mag het een onsje meer zijn? Over de versterking van de positie van het ontwerp en de vergroting van burgermacht in Nederland bij beleidsontwikkeling'
2. [Rapportage Ontwikkel/Ontwerpteam 2014](#)
3. [Rapportage Voorbeeldenteam 2013](#)